

Notatka z drugiego spotkania konsultacyjnego Strategii Cyfryzacji Państwa

Temat: Gospodarka Cyfrowa

Data spotkania: 29 listopada 2024 roku

Miejsce spotkania: Ministerstwo Cyfryzacji, ul. Królewska 27 w Warszawie

Dyrektor Ryszard Łuczyn przywitał uczestników debaty. Wskazał, że tematem poprzedniego spotkania była przyszłość finansowania sektora cyfrowego – tym razem tematem ma być sama cyfrowa gospodarka: jak wspierać transformację cyfrową przedsiębiorstw oraz jak rozwijać sektor cyfrowy w Polsce.

Minister Dariusz Standerski także przywitał uczestników. Wskazał, że temat dzisiejszej debaty jest kluczowy i przez ostatnie lata poszukiwano odpowiedzi na kwestię przyspieszenia rozwoju co do zwiększenia cyfryzacji przedsiębiorstw, jak i wdrażania nowych technologii. Minister poprosił o uwagi dotyczące barier w rozwoju. Podkreślił, że Ministerstwo Cyfryzacji (MC) jest świadome podstawowych barier w postaci nie zawsze przejrzystej regulacji czy mnogości obowiązków sprawozdawczych. Ograniczenie obowiązków sprawozdawczych czy uproszczenie regulacji prawnej nie jest jednak wystarczające w dzisiejszych czasach do przyspieszenia rozwoju czy zwiększenia poziomu innowacyjności. Kilka lat temu był przełom dotyczący tożsamości elektronicznej, węzła krajowego, korzystania z usług bankowych oraz usług cyfrowych, które stanowiły ważny element dla rozwoju przedsiębiorstw, tak i dziś potrzeba kolejnego „milowego kroku” w tym zakresie. Minister chciał porozmawiać także o ekosystemie usług cyfrowych, sposobie na doływ specjalistek i specjalistów w sektorze ICT (*Information and Communications Technology*), a także jak poprawić pozycję polskich przedsiębiorców w Unii Europejskiej (EU) oraz ogólnie na arenie międzynarodowej oraz barierach i zagrożeniach, które dziś stoją przed rozwojem cyfrowym.

I RUNDA

Wypowiedzi uczestników debaty:

Piotr Trusiewicz, Firma BIM Ally, Grupa Robocza AI – podgrupa DANE w AI

- Uczestnik debaty wskazał problem sektorowości. W odniesieniu do Strategii Cyfryzacji Państwa wg niego jest potrzeba pokazania konkretnych działań w ramach poszczególnych sektorów. Uczestnik wskazał sektor budownictwa, który stara się, aby cyfryzacja była coraz bardziej wykorzystywana w kontekście produktowym, projektowym i wykonawczym. W Polsce brakuje legislacji w tym zakresie. Wpływa to bardzo mocno na konkurencyjność firm, szczególnie w UE.
- Z badań wynika, że brak legislacji to główna bariera cyfryzacji budownictwa (zarządzanie informacjami o produktach czy projektach); taki stan rzeczy wpływa na zmniejszenie szans dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) na rynku.

Konrad Ślusarczyk, VISA Polska

- Uczestnik odniósł się do kwestii zatrudnienia w sektorze ICT. Wskazał, że to jeden z problemów obecnych w Polsce, ale także na świecie. VISA podjęła decyzję o lokalizacji jednego z hubów produktowo-technologicznych w Polsce. Na taką decyzję wpłynęła wysoka jakość polskich specjalistów. VISA wskazuje jednak na brak „rąk do pracy”, liczba specjalistów jest niewystarczająca, co utrudnia długofalowe planowanie zatrudnienia. Ważne jest zarysowanie planów zatrudnienia w ICT, w szczególności z uwzględnieniem kobiet.
- Wg uczestnika warto zwrócić się, w kontekście zatrudnienia w ICT, w kierunku rynków zewnętrznych (jako pozytywny przykład przytoczony został projekt pn. Poland Business Harbour) – należy sięgać po specjalistów ICT z zagranicy.
- Wskazany został także problem braku zatrudnienia specjalistów ICT na umowach o pracę (jako najbardziej transparentna forma zatrudnienia).

Michał Jaworski, Microsoft

- Przedstawiciel Microsoftu zwrócił uwagę na potrzebę wzmocnienia polskiego przemysłu ICT (przykład: program GamelINN – wsparcie sektora gamingowego).
- Eksport produktów i usług ICT z Polski to element, oprócz inwestycji i konsumpcji, który może budować gospodarkę Polski.
- Cyberbezpieczeństwo – Krajowy System Cyberbezpieczeństwa obejmuje administrację i podmioty komercyjne. Państwo powinno pomagać w tym zakresie.

- Podniesiona została także kwestia ewentualnej przyszłej listy zawodów wolnych od sztucznej inteligencji (nawiązanie do pomysłu MRPiPS).

Wiesław Paluszyński, Prezes Polskiego Towarzystwa Informatycznego

- W Strategii Cyfryzacji Państwa bardziej powinna wybrzmieć kwestia edukacji – także tej formalnej. W opinii uczestnika bez kadr nie tylko nie będzie można odtwarzać technologii przez kogoś stworzonej i jej instalować, ale także nie będzie można tworzyć tych nowych rozwiązań i technologii. Wg Pana Prezesa Kwestia kierunków informatyki i informatyki technicznej na wyższych uczelniach to duży problem. Potrzeby, np. związane z cyberbezpieczeństwem są ogromne. Kwestia kapitału ludzkiego powinna być fundamentem wszelkich działań. Wspomniał także o dyrektywie NIS2 i objęciu wymogami dodatkowych tysięcy podmiotów, a bez zasobów ludzkich, realizacja zadań będzie niemożliwa.
- Kwestia przemysłu – przemysł zarabiający na technologiach ICT (np. gaming, AI); należy zdawać sobie sprawę, że w Polsce jest wiele MŚP – pytanie jak zachęcić ich do korzystania z usług cyfrowych? Potrzeba także usprawnienia obiegu gospodarczego – należy integrować systemy i wiedzę informatyczną po stronie administracji publicznej (np.: e-pit). Takie systemy, jak e-fakturowanie powinny nie tylko powodować usprawnienie obowiązków wobec państwa, ale z drugiej strony – ułatwiać funkcjonowanie przedsiębiorcy. Zmiana patrzenia na e-usługi – także z poziomu użytkownika, który ma z tego procesu korzystać.
- mObywatel – dobry pomysł, jednak aplikacja nie może być swoistego rodzaju „workiem”.
- MŚP nie chcą korzystać z płatnych szkoleń dla swoich pracowników – kwestia kosztów pracodawcy; należy w systemie podatkowym zawrzeć odpowiednie zachęty dla MŚP, aby chciały stosować narzędzia informatyczne.

Aleksandra Wasilewska, Mastercard

- Uczestniczka wskazała na potrzebę posiadania przez obywateli podstawowych kompetencji cyfrowych; firma Mastercard prowadziła badania postrzegania konsumentów-obywateli swoich kompetencji cyfrowych – samoocena jest wyższa, niż rzeczywistość – konieczne jest budowanie samoświadomości w tym zakresie, bo to zwiększy potrzebę szkoleń. Podobnie jest w kwestii właścicieli MŚP, którzy uważali poziom cyfryzacji swojego przedsiębiorstwa jako wysoki, jednak w rzeczywistości stosowanych narzędzi cyfrowych było niewiele.
- Korzystanie z usług cyfrowych przez MŚP – zgodnie z badaniami 40% właścicieli małych i średnich firm woli osobiście pojechać do urzędu, ponieważ myślą, że wtedy jego przypadek będzie lepiej załatwiony i łatwiej

będzie przejść przez cały proces (kwestia dopytania, konsultacji na miejscu). Budując cyfrowe rozwiązania należałoby skonsultować się z małymi i średnimi przedsiębiorcami, ponieważ często nie mają odpowiedniego doświadczenia, kompetencji cyfrowych.

Podsumowanie I rundy wypowiedzi:

Minister Dariusz Standerski podziękował za wszystkie głosy, także za te w konkretnych sprawach – nie tylko dotyczące kierunków strategicznych. Jedną z takich spraw jest kwestia „mapy drogowej” dla wdrożenia metodyki BIM (Building Information Modeling). „Mapa drogowa” wymaga aktualizacji i w związku z tym Ministerstwo Cyfryzacji jest w kontakcie z Ministerstwem Rozwoju i Technologii (MRIT). Dodatkowo Minister zaznaczył świadomość, w kontekście kadr ICT – kwestię demografii i migracji, a także kwestię dokładania zagadnień cyfrowych na różnych poziomach edukacji. Do Strategii została wpisana kwestia kierunków zamawianych. Ten temat jednak wykracza poza sferę cyfrową. MC jest także w kontakcie z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) – wyzwaniem jest kształt pracy akademickiej na kierunkach szeroko rozumianego ICT. Rozwój technologii i konieczność zachowania podaży kadry naukowej spowoduje, że będziemy musieli zmienić sposób prowadzenia zajęć oraz sposób zaangażowania wykładowców i wyjść poza dzisiejsze granice dwóch rodzajów etatów – dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych. To jest odpowiedź na pytanie, czy naukowiec z zakresu ICT powinien swój dzień pracy spędzać na uczelni, czy godzić rolę wykładowcy z elementami życia pozauczelnianego (rozwój zawodowy). Należy podjąć tę dyskusję.

Minister podkreślił, że widzi także potrzeby inwestycyjne na uczelniach, a także liczby, które się wzajemnie wykluczają – coraz większa liczba studentów, które uczelnie chcą przyjąć, a z drugiej strony coraz mniejsze kadry na uczelniach. Minister nawiązał także do kwestii listy zawodów wolnych od sztucznej inteligencji – MC będzie w tej sprawie w pełnym kontakcie z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS). W opinii Ministra taka lista zawsze będzie pusta – trudno już dziś znaleźć zawód, który nie miałby choćby pośrednio powiązania ze sztuczną inteligencją. MC już teraz w porozumieniu z MRPiPS monitoruje rynek pracy i jego przemiany w związku z rozwojem sztucznej inteligencji. Jest już pierwszy raport w tej sprawie Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Należy monitorować zmiany, aby reagować i czerpać korzyści – rozwój sztucznej inteligencji powinien powodować wzrost zamożności pracowników, a nie doprowadzać do ich zwalniania (pomysł listy zawodów, które trzeba „chronić” w związku z rozwojem AI).

Minister odniósł się także do tezy, że nie da się scyfryzować wszystkich usług – tej nie podzielił. Jednak zgodził się z kwestią odpowiedniej filozofii przejścia z usług papierowych na elektroniczne: nie ma sensu proste przekładanie procedur papierowych na procedury elektroniczne (w Strategii wiele jest na temat budowania interoperacyjności, integracji systemów i rejestrów). Wtedy ucyfrowienie usług będzie efektywniejsze. Odpowiadając na uwagę dotyczącą aplikacji mObywatel

Minister stwierdził, że musi być to aplikacja, która w łatwy sposób nakieruje nas na usługę z której chcemy korzystać. Dlatego najpierw MC testuje pewne rozwiązania, np. model językowy PLLuM. Nawiązując do kwestii samooceny kompetencji cyfrowych – naturalnym jest to, podobnie jak w kontekście innych umiejętności (np. jazda samochodem) oceniamy je wyżej, niż to ma miejsce w rzeczywistości. MC więc uruchamia kluby cyfrowe, zwiększa inwestycje w kompetencje cyfrowe, prowadzi szkolenia dla urzędników ze sztucznej inteligencji. Podobnych działań MC planuje więcej.

II RUNDA

Wypowiedzi uczestników debaty:

Marcelina Chojnacka, Software Development Association Poland – SoDA

- Uczestniczka wskazała, że organizacja którą reprezentuje odpowiada m.in. za kwestię cyfryzacji wielu procesów wśród przedsiębiorców. Przedstawicielka SoDA wskazała, że polskie przedsiębiorstwa mają problem z finansowaniem usług cyfrowych. Prace prowadzone m.in. nad ulgą podatkową IP Box mogą spowodować, że koszty jeszcze wzrosną – część osób w IT nie będzie mogła z tych ulg korzystać. Spowoduje to większą cenę usług. Potrzeba w tym zakresie współpracy z Ministerstwem Finansów (MF) i MRiT.
- Kwestia ilości pracowników ICT – cel 1,5 mln jest celem ambitnym. Ponownie nawiązano do kwestii programu Poland Business Harbour – wg uczestniczki zamknięcie takiej inicjatywy nie spotkało się z zadowoleniem, być może ponowne uruchomienie takiego programu lub uproszczenie dotychczasowych procedur zatrudniania specjalistów ICT z zagranicy poprzez Urzędy Wojewódzkie (wskazała na długi czas oczekiwania na decyzję – nawet kilka miesięcy) – może być odpowiedzią na ten proces.
- Edukacja – brakuje kadr, pojawił się postulat, aby także „biznes kształcić” (włączenie biznesu w proces kształcenia). Należy także zaktualizować programy nauczania – pewne technologie zostały wyparte i nie ma uzasadnienia dłużej o tym uczyć.

Michał Lutek, Stowarzyszenie Producentów i Dystrybutorów Gier Wideo (SPIDOR)

- Przedstawiciel stowarzyszenia podziękował za obecność branży gier w Strategii Cyfryzacji Państwa – to ważny element gospodarki cyfrowej państwa.
- Ponownie nawiązano do potrzeby edukacji obywateli, także w zakresie higieny cyfrowej.

- Uczestnik wskazał także kwestię kadr – specjalistów, w szczególności udziału kobiet w branży ICT (obecnie w branży *gamedev* to prawie 30%, poziom w branży ICT jest o wiele niższy).
- Podziękowanie za dostrzeżenie w strategii komponentu e-sportu. W tym kontekście poruszono także kwestię migracji (ułatwień wizowych dla uczestników rozgrywek) oraz stypendiów dla graczy (współpraca z Ministerstwem Sportu i Turystyki w zakresie zawodników e-sportu).

Michał Dybowski, Healthcare Poland, Polska Federacja Szpitali

- Sektor ochrony zdrowia dostrzega, że kompetencje są potrzebne, w szczególności w obszarach, jak cyberbezpieczeństwo (NIS2) czy zarządzanie danymi.
- Edukacja formalna – zaproponowany został kierunek popularny w UE, czyli tzw. mikropoświadczeń – nie tylko rekwalifikacja, ale także dodanie kolejnych kompetencji czy uprawnień. Z jednej strony to zagrożenie dla sektora ochrony zdrowia w Polsce – państwa UE będą mogły zatrudniać takich pracowników, z drugiej – ktoś wykształcony w tym systemie łatwiej będzie mógł do Polski trafić, jeżeli zaczniemy jako kraj akceptować mikropoświadczenia.
- Podniesiona została kwestia ochrony danych pacjentów.
- Bezpieczeństwo danych – biometria – jeden z najlepszych elementów, który odpowiada potrzebom personelu szpitali; potrzeba stosowania biometrii z elementem fizycznym (wieloskładnikowość), np. karta z chipem.
- Oparcie usług publicznych o dane, które są agregowane – Szpitalny System Informatyczny HIS (należy takie technologie testować – państwo powinno zapewnić przestrzeń do testowania różnych rozwiązań).

Krzysztof Dziegielewski – Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej

- MŚP a transformacja cyfrowa – kwestia narzędzi cyfrowych – jak nauczyć MŚP myśleć strategicznie w zakresie transformacji cyfrowej, jak zaprojektować transformację cyfrową w firmie.
- Po raz kolejny padła kwestia edukacji – propozycja edukacji nie tylko edukacji narzędziowej, ale biznesowo-strategicznej (jak zaplanować i wdrożyć zmiany cyfrowe w przedsiębiorstwie).

Patrycja Sass-Staniszevska, Izba Gospodarki Elektronicznej (E-Izba)

- Branża MŚP – 30% posiada strategię cyfrową (dane z raportu KPMG i MRiIT); cyfryzacja daje przewagę, nie tylko krajową, ale również na arenie międzynarodowej; w listopadzie 2024 r. utworzony został *e-Izba Think Tank Cyfrowe MŚP* (produkt dedykowany dla tych producentów czy sklepów, którzy potrzebują wsparcia w transformacji cyfrowej) – zgodnie z wypracowanymi

tam postulatami potrzeby MŚP to: wkład finansowy, agregator wiedzy o grantach (na zasadzie *case study*), raportowanie zmian legislacyjnych z wyprzedzeniem i pokazywanie MŚP jak implementować, eksport internetowy (wsparcie w globalizacji), kalkulator korzyści z cyfryzacji w branżach.

Podsumowanie II rundy wypowiedzi :

Minister Dariusz Standerski odpowiedział na uwagi w zakresie finansowania, że jednym z priorytetów polskiej prezydencji będzie zwiększenie finansowania kwestii cyberbezpieczeństwa na poziomie UE. Problem w zakresie specjalistek i specjalistów zakresie cyberbezpieczeństwa to nie tylko polski problem, ale i inne państwa UE się z nim mierzą (kwestia wypożyczania do organów przedstawicielskich osób z innych państw).

W kwestii ulg podatkowych Minister zaznaczył, że kończy się konkurowanie za pomocą niskich kosztów – to rzeczywistość, z którą trzeba się zmierzyć. Polska jest zobowiązana i wdraża system GLOBE, który uniemożliwi prostą konkurencję podatkową.

Minister skomentował też program Poland Business Harbour, z którego w ciągu czterech lat skorzystało 13,5 tysiąca osób – rocznie to ok. 3 lub 4 tysiący. Nie są imponujące liczby biorąc pod uwagę polski rynek pracy, a zgód na wizy wydano 99 tys., z czego 84,5 tys. osób nie skorzystało (pomimo zgody). Minister uważa jednak, że trzeba wprowadzić system w tym zakresie, ale taki, który będzie przyspieszał, a nie powodował problemy – nawiązana zostanie współpraca z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) w tym zakresie.

W kontekście mikropoświadczeń – istnieje program MNiSW pod nazwą e-dyplomy, który technicznie będzie miał możliwość rozszerzenia o mikropoświadczenia. Minister zaznaczył również, w kontekście polityki komunikacji MC, że Ministerstwo opublikowało podręcznik *Chmura dla przedsiębiorców*, prowadzi szkolenia w zakresie sztucznej inteligencji. Ważne jest zwiększenie widoczności materiałów i szkoleń, które są prowadzone w MC, aby przedsiębiorca nie musiał tego szukać na stronach internetowych.

III RUNDA

Wypowiedzi uczestników debaty:

Piotr Kowalski, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji

- Istotnym elementem Strategii Cyfryzacji Państwa dla środowiska jest polityka strategiczna państwa; widocznym jest, że dokument strategii ma swoje korzenie w poprzednim dokumencie – Strategii Informatyzacji Państwa;

- kwestia wskaźników – zauważalna jest dysproporcja pomiędzy ilością wskaźników dotyczących administracji publicznej, a gospodarki (tych zdecydowanie mniej).
- W obiegu publicznym mamy do czynienia z mnogością dokumentów dotyczących cyfryzacji – *Droga ku cyfrowej dekadzie*, kilka dokumentów dotyczących danych, kompetencji. Uczestnik wskazał, że warto przy okazji Strategii uczynić ją „strategią matką”, aby pokazywała wizję co do gospodarki, e-administracji i referowała do dokumentów szczegółowych.
 - W kontekście cyfrowej gospodarki – należy pokazać w dokumencie takie obszary, w których Polska może być liderem za kilka lat.
 - Kwestia regulacji – należy mieć świadomość, że jest kilka regulacji, które odnoszą się do tej samej usługi. Oznacza to np. niespójny system raportowania. Żeby świadczyć usługę cyfrową w Polsce, trzeba brać pod uwagę ok. pięciu, sześciu różnych regulacji, a wychodząc poza granicę kolejne regulacje, kolejne przepisy krajowe. To utrudnia działalność operacyjną (wpływ na koszty działalności).
 - Podstawa dla Strategii Cyfryzacji Państwa, powinno się to w dokumencie znaleźć – odporność infrastruktury energetycznej i telekomunikacyjnej.

Barnaba Rud-Chlipalski, Kancelaria Rymarz, Zdort, Maruta, Wachta, Gasiński, Her i Wspólnicy sp.k.

- Uczestnik odniósł się do praktycznej kwestii – kwestia nabycia praw autorskich – nadal aktualna jest sytuacja, że prawo wymaga formy pisemnej dla ważności przenoszącej prawa autorskie; uczestnik wskazał, że spółki gamingowe pracują zdalnie i muszą podpisywać odręczne umowy, aby wszystkie elementy składające się na grę, którą dystrybuują – należały do tej spółki. W ramach Strategii Cyfryzacji Państwa należy wrócić do tej tematyki oraz przedstawić ewentualne rozwiązania: zmiana formy umowy przenoszącej prawa autorskie do zwykłej formy dokumentowej (współpraca międzyresortowa w zakresie prawa autorskiego) lub zmiana techniczna – wprowadzenie bezpłatnego podpisu kwalifikowanego

Jakub Bińkowski, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

- Kwestia dostępności kadr – zasadne jest pytanie o listę zawodów wolnych od sztucznej inteligencji, także jakie zawody mają być wykonywane przez ludzi.
- Program Poland Business Harbour – kilkanaście tysięcy ludzi to nie jest dużo, ale biorąc pod uwagę obecne braki kadrowe w sektorze ICT, liczba może się okazać już znaczna. Należy zbudować taki program, lecz odpowiednio zabezpieczony, z osłoną odpowiednich służb.

- Kompetencje cyfrowe – zawyżona autoocena nie może dziwić i w tym kontekście cyberbezpieczeństwo oraz edukacja z nim związana to jedno z największych wyzwań dla państwa.
- Cyfryzacja MŚP – kluczem do cyfryzacji tego sektora może być program budowy odporności cyfrowej (budowanie odporności cyber jako element wspierając rozwój kompetencji cyfrowych). Programy takie, jak e-fakturowanie – wpływa to na poziom świadomości poszczególnych firm.

Anna Streżyńska, Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

- Uczestniczka wskazała na potrzebę obniżania kosztów transakcyjnych – przyspieszenie procesu cyfryzacji transportu, w szczególności kolejowego oraz energetyki.
- Sprawozdawczość, która się mnoży w administracji – należy to scyfryzować i scentralizować, aby dane o biznesie mogły być używane ponownie przez administrację bez konieczności ponownego ich sprawozdawania.
- Procesy kontrolne – należy je scyfryzować, sporo z nich nadal ma miejsce w sposób analogowy.
- Rozwiązania tożsamościowe – była obiecwana zmiana w mObywatelu, która miałaby polegać na wprowadzaniu pełnomocnictw.
- Dalsza cyfryzacja czynności notarialnych i rejestrów notarialnych, także sądownictwo polubowne.
- Dalsza cyfryzacja samorządu terytorialnego, szczególnie dużych miast i regionów, z uwagi na skalę i zróżnicowanie zagadnień, które mogą tam podlegać cyfryzacji.
- Uwaga o charakterze generalnym – uczestniczka podkreśliła, że dokument się jej podoba, ale ma do niego dwa zastrzeżenia: brak budżetu obraz brak harmonogramu wdrażania. Należy pokazać „mapę drogową” jak będą realizowane zadania i jakie liczby do nich są przyporządkowane.

Piotr Mieczkowski, Fundacja Digital Poland

- Kwestia ucyfrowienia firm – warto uwzględnić raport KPMG; jeden z wniosków z tego raportu jest taki, że częściowa cyfryzacja jest wymuszona.
- Umieździarnodowienie firm – im bardziej jest firma „wpięta” w łańcuchy dostaw, tym bardziej stosuje cyfrowe rozwiązania.
- Uczestnik wskazał, że nie ma jednego miejsca czy platformy o cyfryzacji w biznesie (swoistego rodzaju mObywatel dla biznesu).
- Należy ujednoclić kwestię podpisów kwalifikowanych.
- Użycie e-ID – wdrożenie portfela cyfrowego, żeby biznes mógł z tego skorzystać (kwestia podpisywania umów, kwestia certyfikatów 18+, weryfikacja wieku na serwisach, które są przeznaczone dla osób pełnoletnich).
- Potrzeba programów grantowych dla MŚP.

- Pojawiła się także propozycja organizacji kampanii wśród urzędników nt. ePUAPu, e-doręczeń i cyfryzacji (świadomość własna administracji o funkcjonujących rozwiązaniach) – kwestia interoperacyjności systemów, jednokrotnego podawania danych.
- Kwestia specjalistów ICT – program rozwoju kompetencji cyfrowych był tworzony przez poprzedni rząd i ma zbyt mało ambitne cele.
- Należy promować uczenie się przez całe życie.
- Startupy i innowacje – uczestnik wyraził opinię, że w Strategii Cyfryzacji Państwa zabrakło tematyki Deep Techu oraz wsparcia komercjalizacji odkryć naukowych; należy ustandaryzować umowy z naukowcami i uczelniami – jak przekazywać własność intelektualną.
- Kwestia Spółek Skarbu Państwa, które nie chcą ponosić ryzyka, a przez to wspierać innowacje i cyfryzację w Polsce; pojawił się przykład francuski – La French Tech, gdzie spółki skarbu państwa współpracują. Należy rozmawiać z Ministerstwem Aktywów Państwowych (MAP) w zakresie koordynacji Spółek Skarbu Państwa, aby były kołem zamachowym dla innowacyjności i cyfryzacji.
- Partnerstwo Publiczno-Prywatne – należy kierować środki do NGOs, do izb gospodarczych, inicjatyw, które razem z państwem, światem nauki i biznesem będą tworzyć klastry.
- Pojawił się także postulat wymogu posiadania siedziby dostawców chmurowych w Europie oraz zwiększenia etatów w Ministerstwie Cyfryzacji.

Podsumowanie III rundy wypowiedzi:

Minister Dariusz Standerski zwrócił uwagę na wskaźniki i połączenie z innymi dokumentami strategicznymi – dobrze, że jest dostrzegalna kontynuacja Strategii Informatyzacji Państwa w nowej Strategii Cyfryzacji Państwa. Minister przyjął także uwagę dotyczącą doprecyzowania wskaźników, finansowania oraz harmonogramu realizacji strategii. Wskazał, że Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniowała ustawę o zmianie ustawy o informatyzacji, która da formalną podstawę prawną dla dokumentu strategii. Po przyjęciu ustawy łatwiejsze będzie odnoszenie się do innych dokumentów.

Minister wskazał, w kontekście ujednolicenia podpisów, że proces nie jest w pełni zależny od Polski – głos w tym zakresie ma przede wszystkim Komisja Europejska (eIDAS). W kontekście formy pisemnej umów – w roku 2025 będą miały miejsce prace zbierające pomysły w tym zakresie, dążące do domyślności cyfrowej procesów.

Minister zwrócił także uwagę, że przedsiębiorcy powinni mieć także dostęp do profesjonalnych usług cyfrowych po stronie jednostek samorządu terytorialnego (JST) – od przyszłego roku projekt wdrażania elektronicznego zarządzania dokumentami (EZD) w JST. Dlatego pojawił się w nowelizacji ustawy o e-

Doręczeniach zapis o okresie przejściowym, aby jednostki samorządu terytorialnego zdążyły wdrożyć EZD.

W kontekście cyfryzacji sektora transportu i energetyki – da to jasne korzyści z jednej strony, z drugiej – potrzeba będzie większej podaży energii elektrycznej, jeżeli zrealizujemy pozostałe cele ze Strategii i upowszechnimy stosowanie m.in. technologii przełomowych w przedsiębiorstwach.

MC pracuje nad wdrożeniem rozwiązania portfela cyfrowego – widać konieczność budowania świadomości kooperacji wśród Spółek Skarbu Państwa (SSP) – stąd też seria szkoleń dla członków zarządów SSP z narzędzi cyfrowych i cyberbezpieczeństwa. MC organizuje także warsztaty z rozwiązań chmurowych, które będą kontynuowane w przyszłym roku.

IV RUNDA

Wypowiedzi uczestników debaty:

Arkadiusz Pączka, Federacja Przedsiębiorców Polskich

- Bariery i sprawozdawczość – nie ma możliwości uznania elektronicznej umowy o leasing – umowa tego typu musi mieć formę papierową.
- Pojawił się postulat, aby Strategia była załącznikiem w obszarze cyfryzacji, deregulacji i sprawozdawczości – aby ocena skutków regulacji miała rubrykę czy proponowany akt prawny jest zgodny ze Strategią Cyfryzacji Państwa.
- Kwestia wdrożenia i sprawozdawczości Strategii – ewaluacja/sprawozdawczość co rok (planowana była co 2 lata).

Aleksandra Bucholc, Bucholc Consulting/CampusAI

- Uczestniczka zwróciła uwagę na mieszkańców z mniejszych miejscowości oraz kwestię edukacji dzieci w szkole (na klasę 30 osobową – średnio 2 osoby trafiają na studia) – potrzeba pracy u podstaw, należy dotrzeć z wiedzą do małych miejscowości.
- Strategia Cyfryzacji Państwa może być strategią jeszcze większego się rozwarstwiania społeczeństwa – aby temu zapobiec, huby, o których wspominał Minister, powinny być jeszcze bardziej rozwinięte; cele strategii, w tym cel dot. kadr powinny zostać dobrze zaplanowane, wpisane w odpowiedni harmonogram. Strategia jest dokumentem dla przyszłych pokoleń.

Piotr Kowalski, Stowarzyszenie Polish Data Center Association

- Nie da się realizować strategii bez infrastruktury – rozdział poświęcony infrastrukturze w Strategii dotyka jedynie kwestii telekomunikacji i łączności,

- natomiast brakuje elementów związanych z centrami przetwarzania danych (są one fundamentem nowoczesnej gospodarki i działań cyfryzacyjnych).
- W Polsce znajduje się 5% mocy obliczeniowej całej Europy; centra przetwarzania danych – to klucz do cyfryzacji. W Wielkiej Brytanii (WB) centra przetwarzania danych zostały zakwalifikowane jako infrastruktura krytyczna. WB stała się *open for business* w kontekście centrów przetwarzania danych, a także ogłosiła wielkie inwestycje w tym zakresie (Blackstone). MC ma spore ambicje w tym zakresie, jednak skala inwestycji jest nie do porównania.
 - Przykład Norwegii i norweskiej strategii cyfryzacji – w tym dokumencie podkreślono, że jako państwo Norwegia chce być światowym liderem w dziedzinie sztucznej inteligencji. W strategii cyfryzacji Norwegii jeden z rozdziałów został poświęcony centrom przetwarzania danych, jaką rolę centra pełnią i jaka jest rola rządu w zakresie rozwoju tej infrastruktury.
 - W Strategii Cyfryzacji Państwa jest mowa o „bliźniaczej transformacji” – cyfryzacja i energetyka, a centra przetwarzania danych są wspólnym mianownikiem obu tych transformacji. Centra przetwarzania danych stają się nowym elementem ekosystemu energetycznego Europy i Świata – to element, który pomoże w dekarbonizacji branży ciepłowniczej, stąd kwestia ta powinna zostać ujęta w strategii.
 - Partnerstwo Publiczno-Prywatne a centra przetwarzania danych – aby przyspieszyć proces cyfryzacji, należy otworzyć myślenie na modele hybrydowe – infrastruktura państwowa, ale także umożliwienie wykorzystania już istniejącej lub nowo budowanej infrastruktury przetwarzania danych.

Marta Kozłowska, Hewlett Packard Enterprise Polska sp. z o.o. (HP)

- Uczestniczka wskazała na projekt rozporządzenia UE w sprawie patentów niezbędnych do spełnienia normy (Wi-Fi, 5G). Rozporządzenie zakłada rozwiązania zapewniające ochronę interesów MŚP, np. transparentność opłat licencyjnych. HP posiada swoje patenty, np. w branży gamingowej, natomiast dla HP, jak i dla MŚP – transparentność w zakresie tych opłat jest kluczowa do inwestowania w innowacyjność. W Strategii Cyfryzacji Państwa ten wątek wg uczestniczki nie jest bardzo mocno poruszony – pojawiło się pytanie czy MC przewiduje poparcie tego rozporządzenia?

Tomasz Bukowski, Polska Izba Komunikacji Elektronicznej (PIKE)

- Przedstawiciel PIKE wyraził zadowolenie z powstania strategii, która będzie nadawać innym aktom normatywnym głębi strategicznej i spójności. Uczestnik podkreślił, że jest zwolennikiem rozwiązania, gdzie w ocenie skutków regulacji byłoby odwołanie do zgodności z brzmieniem z strategii.

- Infrastruktura cyfryzacyjna – sieć telekomunikacyjna, która jest swoistego rodzaju układem nerwowym cyfryzacji, układ ten ma się stawać coraz bardziej niewydolny, co prowadzi do kryzysu.
- Legislacja problemem w kontekście rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej.
- Wg uczestnika, MŚP będą miały duży problem z cyfryzacją – duże rozproszenie sieci gigabitowych.
- Strategia Cyfryzacji Państwa powinna bardziej dotyczyć kwestii rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej.
- W dokumencie brakuje wg uczestnika silniejszej roli ministra cyfryzacji – powinien on móc „narzucić” cyfryzację innym resortom, nie doradzać czy konsultować, lecz mocno zarządzać.
- Kwestia rozproszenia mechanizmu blokowania dostępu do treści szkodliwych – problem polega na tym, że obecnie funkcjonują trzy niezależne od siebie systemy blokowania treści w Internecie. Najlepszym rozwiązaniem w tym zakresie byłoby, aby MC wzięło na siebie rolę wiodącą i wprowadziło jednolity system (mniejsze koszty, zwiększenie bezpieczeństwa systemu).
- Sprawozdawczość – rynek telekomunikacyjny przeładowany jest wręcz regulacjami i sprawozdawczością; w strategii jest mowa o utrzymaniu systemu SIDUSIS – efektywniej byłoby skoncentrować ten system ewidencyjny w jednym systemie, przez jeden organ (polityka ujednoczenia systemów).

Jarosław Szczepanik, SEYB sp. z o.o.

- Uczestnik zadał pytanie kto będzie dokonywał cyfryzacji przedsiębiorstw – większość aspektów gospodarczych jest usytuowanych w Ministerstwie Finansów (KSeF – Krajowy System e-Faktur, CIT).
- Jaki będzie wyglądał proces cyfryzacji – pytanie o harmonogram.
- Czy MC ma zarys systemów, które będą wdrażane oraz harmonogramów wdrożeń (wskazanie budżetu i podziału środków na poszczególne działania).
- Postulat powstania jednej platformy – czy MC planuje wdrożenie platformy, aby umożliwić innym ministerstwom budowanie systemów w sposób jednolity i niskokosztowy wraz z możliwością wieloletniego utrzymania tych systemów?
- Jak MC chce wspomóc polskie firmy IT w ekspansji międzynarodowej?
- Czy Aplikacje krytyczne nie powinny zostać przejęte przez Ministerstwo Cyfryzacji?
- W jaki sposób chcemy zapewnić ciągłość rozwiązań przy zmianach rządzących?
- Czy MC śledzi to co robią inne ministerstwa, np. MF (np. KSeF) i to co w ogóle dzieje się w sferze gospodarki?
- Kwestia handlu – duży problem z chińskimi przedsiębiorstwami, które omijają polskie prawo – czy MC jest w stanie narzucić obowiązek przygotowania pełnej dokumentacji celnej?

Robert Paszkiewicz, OHV Cloud

- Uczestnik wskazał, że dobrym zjawiskiem jest w ogóle pojawienie się Strategii Cyfryzacji Państwa.
- Została zwrócona uwaga na kwestię suwerenności oraz ekologii (norma ISO 30134-2), która określa jak wygląda zużycie energii w centrach przetwarzania danych – powinniśmy wymagać od dostawców, aby stosowali takie technologie, by doprowadzić do zmniejszenia poziomu zużycia energii, także w centrach przetwarzania danych, *cloud* operatorów.
- Bariery i wsparcie – potrzebne jest zaufanie, MŚP nie ufa wszystkim rozwiązaniom, które oferowane jest przez operatorów. Odnosi się to do bezpieczeństwa, cyberbezpieczeństwa.
- Kwestia dostępu do przełomowych technologii – MŚP nie mają takich możliwości; należy wspierać rozwiązania, które nie wymagają eksperckiej wiedzy (przykład – AI Endpoint).
- Przedsiębiorców powinno stać, aby wdrażali nowoczesne technologie i dostrzegali wartość – mogą to robić chcąc podnosić swoją konkurencyjność i zdobywać nowe rynki, poszerzając grono klientów – to będzie zachęcać do działań na rzecz cyfryzacji przedsiębiorstwa.
- Wsparcie ze strony rządowej – kwestia połączona z polską prezydencją w UE oraz równym dostępem do usług. Przykład USA – większość zamówień publicznych trafia do amerykańskich spółek. Polscy przedsiębiorcy chcą realizować zamówienia, powinniśmy tworzyć konkretne kryteria i preferencje przy zamówieniach publicznych, posłużyć to potem w kwestii edukacyjnej (wspólny obowiązek edukacji, odpowiedzialność społeczna).

Anna Streżyńska, Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

- Podejście administracji publicznej – pieniądze, które posiada na cyfryzację swojego obszaru powinny być kierowane do rynku. Państwo w zakresie cyfryzacji obecnie nie kieruje pieniędzy do producentów oprogramowania i hardware'u. W ten sposób można budować polskie firmy – tego wątku brakuje w Strategii Cyfryzacji Państwa.

Podsumowanie IV rundy wypowiedzi:

Minister Dariusz Standerski stwierdził, że warto zadać pytanie – po co przyjmujemy Strategię Cyfryzacji Państwa? Powinna ona rodzić konkretne skutki prawne (Minister nawiązał do rubryki w ocenie skutków regulacji dot. źródła interwencji prawnej). Dlatego MC chce przejść cały proces legislacyjny i tworzenia dokumentu.

Ważna jest kwestia także funduszy unijnych, które otrzymujemy na podstawie konkretnych strategii. Ewaluacja Strategii Cyfryzacji Państwa ma następować co dwa

lata, jednak jeśli okaże się, że częstotliwość powinna być większa – Minister jest otwarty na ten postulat.

Dodatkowo, w kontekście wsparcia mieszkańców małych miejscowości – konieczna jest współpraca z samorządowcami, odpowiednia komunikacja oraz całościowe podejście. Ważnym aspektem jest elektroniczne zarządzanie dokumentacją.

Niezwykle istotnym był także głos dot. mocy obliczeniowych – będzie to ważny punkt prac podczas polskiej prezydencji w UE. Budowa centrów obliczeniowych – będą dokonywane korekty legislacyjne w zakresie wyzwań; korekty wymaga także prawo zamówień publicznych.

Minister skomentował także pomysł silniejszej roli ministra cyfryzacji – nie może być silniejszej centralizacji. Nie powinno się dążyć w kierunku, w którym MC stanie się „superministerstwem”. MC powinno mieć rolę koordynacyjną, przyspieszania procesów, a nie bieżącego zarządzania. Minister wskazał, że MC planuje wspólne platformy, jak krajową platformę udostępniania danych.

Kwestia blokowania dostępu do niepowiewnych treści w Internecie – wdrożenie Aktu o Usługach Cyfrowych będzie wyzwaniem. Rozwiązania te gwarantują, że nie będzie jednego systemu blokowania treści – przynajmniej w najbliższej przyszłości. Uwaga Komitetu do Spraw Europejskich – w zakresie blokowania treści Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) ma odpowiednie rozporządzenie w zakresie blokowania w treści w odniesieniu do konsumentów. Na poziomie unijnym już nie ma jednolitego systemu.

Minister odniósł się także do uwag dotyczących wdrażania technologii przełomowych w przedsiębiorstwach – nie można wymagać, aby przedsiębiorstwa stawiały swoje systemy i serwery, swoje centra danych. Kwestia wsparcia małych przedsiębiorstw, które powinny mieć szeroki dostęp do usług dopasowanych do nich. To granica między twardymi inwestycjami (np. w centra danych), a korzystaniem z usług – rozwiązaniem jest np. współpraca z BGK w zakresie wsparcia rozwiązań chmurowych.

Co do kwestii lokowania pieniędzy na rynku – przykład EZD – MC chce stworzyć możliwość uzupełniania tego systemu przez innych dostawców.

Minister na koniec bardzo podziękował za spotkanie i za wniesione uwagi do Strategii Cyfryzacji Państwa.